

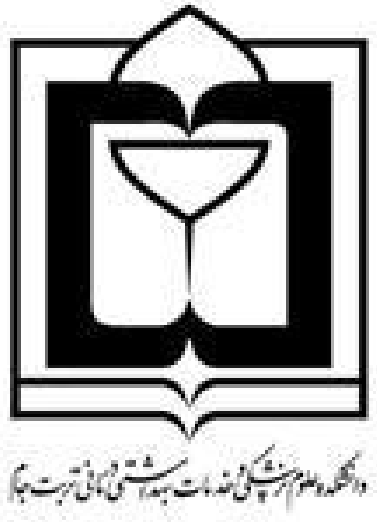

مدیریت دارویی

مدیریت دارویی

متخصص داروسازی بالینی داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت مینماید.

تجویز و مصرف منطقی دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی مدیریت میشود.

مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر روند مراقبتهای دارویی در سطح بیمارستان نظارت مینماید.

انبارش، آماده سازی و توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی بر اساس ضوابط و به صورت ایمن انجام میشود.

تامین دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی برای بیماران برنامه ریزی و مدیریت میشود

۱–تامین دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی برای بیماران برنامه ریزی و مدیریت میشود

داروی مصرفی روزانه و مورد نیاز بیماران در تمام ساعات شبانه روز تامین میشود.

- تامین دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی مورد نیاز بیماران بستری در بخشها در تمام ساعات شبانه روز
- تامین دارو ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی مورد نیاز بیماران بخش اورژانس در تمام ساعات شبانه روز
- تامین دارو ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی مورد نیاز بیماران نبایستی با استفاده از شیوههای ذخیره سازی دارو و ملزومات در بخشها انجام شود. نموه فعالیت داروخانهه
- بایستی در سطح بیمارستان به نحوی برنامه ریزی شود که نیازهای بیماران در تمام ساعات شبانه روز تامین شود

داروهای حیاتی و ضروری در هریک از بخشها متناسب با دامنه خدمات و فرمولاری، تامین و در تمام ساعات شبانه روز در دسترس فوری است.

- تهیه فهرست و تامین داروهای حیاتی هر یک از بخشها در تمام ساعات شبانه روز
- تهیه فهرست و تامین داروهای ضروری هریک از بخشها در تمام ساعات شبانه روز
- بازنگری فهرست داروهای ضروری و حیاتی حداقل سالیانه و در فواصل زمانی کمتر با تشخیص کمیته درمان، دارو و تجهیزات پزشکی انجام میشود. در واقع فهرست داروهای
- ضروری و حیاتی طبق فرمولاری بیمارستان است

در شرایط کمبود دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، اولویت بندی و مدیریت مصرف، برنامه ریزی شده و بر اساس آن عمل میشود.

- شناسایی داروهای با احتمال و سابقه کمبود موقت در بازار
- تعیین نقطه سفارش متناسب با سوابق کمبود دارویی برای داروهای با سابقه کمبود موقت در بازار
- پیش بینی راه کارهای کنترل موجودی داروهای استراتژیک
- تعیین شیوههای اطلاع رسانی به بخشها در شرایط کمبودهای موقت دارویی
- پیش بینی روشهای جایگزین داروهایی در شرایط کمبود موقت
- به طور معمول ذخیره استراتژیک دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی، معادل میانگین ۳ ماه مصرف بیمارستان توصیه میشود.

معرفی داروهای جدید و آموزش الزم در خصوص این داروها، توسط بخش مراقبتهای دارویی برای گروههای درمانی انجام میشود.

- اجرای برنامههای آموزشی و اطالع رسانی داروهای جدید برای گروههای درمانی و پزشکان توسط مسئول فنی یا رئیس بخش مراقبتهای دارویی
- نظارت مسئول فنی بخش مدیریت دارویی و ممنوعیت تبلیغات مستقیم شرکتهای دارو و تجهیزات در سطح بیمارستان
- سرفصلهای پیشنهادی برای برنامههای آموزشی دارویی توسط مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی و با مشارکت معاونت آموزشی بیمارستان
- ۱ .تجویز و مصرف منطقی دارو
- ۲ .تلفیق دارویی
- ۳ .اصول نسخهنویسی صمیح
- ۴ .عوارض جانبی و شایع داروها
- ۵ .تداخالت دارویی
- ۶ .استانداردهای ایمنی دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی
- ۷ .معرفی داروهای جدید
- حضور و مشارکت فعال داروساز /داروساز بالینی در جلسات Report Case/Club Journalبا بمثهای دارویی در بیمارستانهای آموزشی توصیه میشود.

۲-انبارش، آماده سازی و توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی بر اساس ضوابط و به صورت ایمن انجام میشود.

شرایط انبارش/نگهداری دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، براساس الزامات کارخانه سازنده و بصورت حفاظت شده و ایمن انجام میشود

- تامین، منابع، امکانات و کارکنان مرتبط برای انبارش ایمن دارو
- برچسب گذاری داروهای پرخطر، مشابه و یخچالی در انبار، داروخانه و بخش
- وجود یخچال مجهز به درب شیشه ای و قفل دار و داروهای یخچالی با برچسب مشخص در یخچال مناسب واجد دماسنج و رطوبت سنج
- کنترل دمای یخچالهای دارویی در انبار دارویی، داروخانه و بخش و مجهز به سیستم هشدار دهنده در صورت انحراف از دمای مجاز
- اتصال تمامی یخچالهای دارویی به برق اضطراری بیمارستان
- نصب فهرست داروهای موجود در یخچال با محل دقیق و دمای مورد نیاز بر درب یخچال
- در دسترس بودن فهرست داروهای یخچالی در بخشها یا در سامانه اطلاعات بیمارستان
- عدم انباشتگی داروها که موجب اختلال در دمای یخچالی مناسب در همه طبقات
- رعایت شرایط داروهای با نگهداری در تاریکی
- محفوظ بودن داروهای مخدر در انبار داروخانه و بخش در یک قفسه قفل دار با دسترسی کارکنان مسئول و معین
- نگهداری داروهای پرخطر و سایتوتوکسیک در مکان مجزا و با علائم هشدار در انبار دارویی، داروخانه و بخش
- نگهداری داروهای با هشدار بالا در مکان مجزا و با علائم هشدار با دسترسی محدود در انبار دارویی، داروخانه و بخش

فراخوان دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی طبق ضوابط مربوط برنامه ریزی و انجام میشود.

- اطلاع رسانی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده
- نظارت بر جمع آوری فوری دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده
- عدم دسترسی کارکنان بالینی به دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده در محل ارائه مراقبت/خدمت
- عدم قرار گرفتن دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده در محدوده داروها و تجهیزات مصرفی پزشکی در حال مصرف و گردش کار
- روشن بودن سرنوشت نهایی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان و جمع آوری شده در بخش مراقبتهای دارویی
- سوابق و مستندات مورد نیاز دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده
- ۱ .سوابق مکاتبات سازمان غذا و دارو و سایر نهادهای ذیربط در خصوص فراخوان دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی
- ۲ .فهرست دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده با ذکر مشخصات، کارخانه سازنده، سری ساخت و در صورت مصرفی بودن تاریخ تولید و انقضا
- ۳ .سوابق اطلاع رسانی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده به تمامی بخش/ واحدها توسط مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی
- ۴ .سوابق و مستندات بیان کننده سرنوشت نهایی دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی فراخوان شده

*** توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، بر اساس الزامات کارخانه سازنده و به صورت حفاظت شده و ایمن انجام میشود. سطح یک**

- وجود برنامه مدون برای توزیع دارو تحت نظارت مستقیم مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی
- توزیع ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، بر اساس الزامات کارخانه سازنده
- رعایت موازین ایمنی بیمار طبق دستورالعمل ابلاغی در خصوص داروهای با هشدار بالا
- مدیریت توزیع در خصوص داروهای یخچالی و داروهای با شرایط خاص نگهداری از اهم مواردی است که بایستی تحت نظارت دقیق صورت پذیرد.

انهدام داروها و تجهیزات مصرفی پزشکی تاریخ مصرف گذشته با تدوین صورتجلسه برای هر مورد با حضور مسئول فنی داروخانه انجام میشود. سطح دو

- دسترسی و آگاهی کارکنان مدیریت دارویی به دستورالعمل الزامات امحا ضایعات دارویی ابلاغی وزارت بهداشت
- انهدام داروها تاریخ گذشته بر اساس دستورالعمل فوق الذکر
- انهدام تجهیزات پزشکی مصرفی تاریخ گذشته بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان غذا و دارو
- عدم وجود هیچ مورد تجهیزات مصرفی پزشکی تاریخ مصرف گذشته در محدوده داروها و تجهیزات مصرفی پزشکی در حال مصرف و گردش کار
- ضوابط ابلاغی وزارت بهداشت مد نظر قرار گیرد

داروهای " با هشدار بالا " به صورت ایمن نگهداری و توزیع میشوند. سطح یک

- نگهداری ایمن "داروهای با هشدار بالا" در در انبار دارویی
- نشان گذاری و توزیع ایمن داروهای با هشدار بالا

آماده سازی داروهای پر خطر و سیتوتوکسیک با رعایت ضوابط مربوط و تحت شرایط ایمن آماده سازی میشوند. سطح یک

- وجود حداقل تجهیزات و امکانات مورد نیاز
- آماده سازی داروهای پر خطر و سیتوتوکسیک با رعایت ضوابط مربوط و تحت شرایط ایمن

انبار داروخانه فضای فیزیکی مستقل دارد و تحت کنترل است. سطح دو

- تامین، منابع، امکانات و کارکنان مرتبط برای انبارداورویی
- وجود فضای فیزیکی مستقل انبار داروخانه طبق دستورالعمل ابلاغی وزارت بهداشت
- تقسیم بندی فضای فیزیکی انبار طبق استاندارد ابلاغی
- جداسازی محل نگهداری داروها و تجهیزات پزشکی مصرفی فراخوان شده
- جداسازی محل نگهداری ضایعات، داروهای سایتوتوکسیک، بایو داروها، محلولهای شیمیایی، مواد قابل اشتعال و عدعفونی کننده ها طبق استاندارد
- قفسه بندی انبار مطابق استاندارد
- عدم دسترسی افراد و کارکنان غیر مرتبط به انبار دارویی و داروخانه
- وجود سیستم گرمایش، سرمایش و تهویه مناسب
- مدیریت کیفیت انبارش دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، بر اساس الزامات کارخانه سازنده تحت نظارت مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی

*** آماده سازی داروهای پرخطر و سیتوتوکسیک با حضور و تحت نظارت مستقیم داروساز، برنامه ریزی و انجام میشود. سطح سه**

- نظارت مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی در مراحل آماده سازی داروهای پر خطر و سیتوتوکسیک
- آماده سازی داروهای پرخطر و سیتوتوکسیک با حضور داروساز
- منظور از تحت نظارت مستقیم حضور فیزیکی داروساز در حین آماده سازی داروهای پرخطر و سیتوتوکسیک است.

۳-مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر روند مراقبتهای دارویی در سطح بیمارستان نظارت مینماید.

مراحل خرید، انبارش ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تمت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی است. سطح یک

- نظارت مستقیم مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی بر روند خرید دارو
- نظارت مستقیم مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی بر روند خرید ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی
- نظارت مستقیم مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی بر روند انبارش ایمن دارو ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی
- طراحی و اجرای اقدامات اصلاحی/ برنامه بهبود در صورت بروز هرگونه عدم انطباق در مراحل خرید و انبارش دارو ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی
- ثبت و نگهداری موارد عدم انطباق و اقدامات اصلاحی/ برنامه بهبود اجرا شده در بخش مراقبتهای دارویی
- نظارت مستقیم مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی بر مواردی مانند نحوه برآورد و تعیین نقطه سفارش هریک از اقلام، نحوه و معیارهای انتخاب تامین کنندگان،
- نحوه اولویت بندی منابع تامین دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی و انبارش ایمن آنها مد نظر است.

مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی به اطلاعات بیماران دسترسی داشته و در مدیریت مراقبتهای دارویی از این اطلاعات استفاده مینماید. سطح دو

- دسترسی مدیر دارویی/ مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی به اطلاعات بیماران از طریق سامانه اطلاعات بیمارستان
- استفاده از اطلاعات بیماران در مدیریت مراقبتهای دارویی و روند تجویز و مصرف ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی
- حداقل موارد دسترسی به اطلاعات شاملِ نام، جنس،وزن، سن، هر نوع حساسیت یا آلرژی، تشخیص فعلی، نتایج آزمایشگاهی و داروهای تجویز شده در بخش های مختلف و
- سوابق دارویی قبلی بیمار)فرم تلفیق دارویی(برای مدیر دارویی/ مسئول فنی از طریق سامانه اطلاعات بیمارستان است.

نسخه پیچی و توزیع ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تحت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی است.

- نظارت بر انتقال اطلاعات کامل و دقیق دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی مصرفی از پرونده به سامانه اطلاعات بیمارستان توسط مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی
- نسخه پیچی دارویی توسط کارشناس/ تکنسین دارویی تحت نظارت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی
- رعایت موازین ایمنی بیمار داروهای با هشدار بالا و چک مستقل دوگانه طبق دستورالعمل ابلاغی و تحت نظارت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی در نسخه پیچی
- رعایت موازین ایمنی بیمار داروهای مشابه طبق دستورالعمل ابلاغی و تحت نظارت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی در نسخه پیچی
- نظارت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر انطباق نسخه پیچی با دستورات پزشک در سامانه اطالعات بیمارستان برای بیماران بستری
- نظارت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر نموه توزیع دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی مصرفی به بخشهای بستری

عوارض/ واکنش و خطاهای دارویی گزارش، تحلیل و اقدامات اصلاحی مؤثر تحت مدیریت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی به عمل می آید.

- شناسایی و گزارش دهی عوارض و خطاهای دارویی در بیمار، طبق دستوالعمل ثبت عوارض و خطاهای دارویی و راهنمای گزارش عوارض و اشتباهات دارویی
- ارسال گزارش عوارض ناخواسته داروها و خطاهای دارویی، از طریق تکمیل و ارسال فرم زرد ADRو یا سامانه گزارش دهی آنلاین

مصرف ایمن دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی، تحت نظارت مستقیم مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی است.

- نظارت مستقیم و میدانی مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر نحوه تجویز و مصرف ایمن داروهای مولتی دوز
- نظارت مستقیم و میدانی مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر نحوه تجویز و مصرف ایمن ملزومات و تجهیزات پزشکی صرفاً یکبار مصرف
- نظارت مستقیم و میدانی مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر نحوه تجویز و مصرف ایمن تجهیزات مصرفی پزشکی با قابلیت مصرف مجدد
- نظارت مستقیم و میدانی مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی بر نحوه نگهداری، تجویز شناسایی و مصرف ایمن داروهای با هشدار بالا و پرخطر در بخشهای بالینی
- طراحی و اجرای اقدامات اصلاحی/ برنامه بهبود با مشارکت کمیته درمان دارو وتجهیزات پزشکی با محوریت مسئول فنی بخش مراقبتهای دارویی

۴-تجویز و مصرف منطقی دارو، ملزومات و تجهیزات مصرفی پزشکی مدیریت میشود

فرمولاری دارویی بیمارستان در چارچوب فارماکوپه کشوری تدوین و پزشکان به آن دسترسی دارند.

- تدوین فرمولاری دارویی بیمارستان در کمیته دارو درمان بیمارستان با محوریت مدیریت دارویی در چارچوب و زیرمجموعه فهرست رسمی داروهای ایران) (IDL
- وجود نام ژنریک، نام تجاری،کد اختصاصی، شکل دارویی، قدرت داروها در فرمولاری بیمارستان
- ابلاغ فرمولاری دارویی به صورت فایل الکترونیکی به پزشکان و بخشهای بالینی
- آگاهی پزشکان و کارکنان مرتبط بخهای بالینی از فرمولاری ابلاغی بیمارستان
- آنالیز ABCهر سه ماه یکبار برای فرمولاری دارویی برای تجویز و مصرف منطقی داروهای گران قیمت و پرمصرف
- مدیریت تجویز و مصرف برای ۵ داروی پرهزینه گروه Aبه منظور کاهش هزینه ها با استفاده از راهنماهای بالینی مربوط
- بازنگری فرمولاری بیمارستان حداقل سالیانه و در فواصل زمانی کمتر با تشخیص کمیته دارو درمان

تجویز دارو توسط پزشکان در چارچوب فرموالری بیمارستان است و هرگونه تجویز خارج از فرموالری مدیریت میشود.

- پیش بینی فرایندی قابل کنترل توسط کمیته درمان دارو و تجهیزات پزشکی برای مدیریت تجویز خارج از فرمولاری دارو و تجهیزات پزشکی مصرفی
- مدیریت هرگونه تجویز خارج از فرمولاری دارو و تجهیزات پزشکی مصرفی بیمارستان با محوریت مسئول فنی/ رئیس بخش مراقبتهای دارویی
- تامین دارو و تجهیزات مصرفی خارج از فرمولاری دارو و تجهیزات پزشکی مصرفی، با تایید صاحبان فرایند و طبق فرایند مصوبِ کمیته درمان دارو و تجهیزات پزشکی
- ثبت سوابق تجویز خارج از فرمولاری دارو و تجهیزات پزشکی مصرفی پزشکان بیمارستان
- طرح و تصمیم گیری در زمینه ممنوعیت تجویز خارج از فرمولاری / الحاق داروهای با تواتر تجویز بالا به فرمولاری بیمارستان

۵- متخصص داروسازی بالینی داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت مینماید.

متخصص داروسازی بالینی در بخشهای ویژه، داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت مینماید.

- ارزیابی داروهای تجویز شده برای بیماران در بخشهای ویژه توسط متخصص داروسازی بالینی
- ثبت پیشنهادات بازنگری داروهای تجویز شده در صورت لزوم در پرونده بیمار یا سامانه اطلاعات بیمارستان
- بررسی نظریه متخصص داروسازی بالینی در پرونده بیمار و تایید/عدم تایید توسط پزشک معالج در بخشهای ویژه
- در مراکز فاقد متخصص داروساز بالینی، برای تحقق این استاندارد از طریق خرید خدمت، از متخصص داروسازی بالینی خارج از بیمارستان استفاده شود.

متخصص داروسازی بالینی حسب اندیکاسیون، در همه بخشها، داروهای تجویز شده را بازنگری و نظریه خود را در پرونده بیمار ثبت مینماید.

- ارزیابی داروهای تجویز شده برای بیماران در تمامی بخشهای بالینی توسط متخصص داروسازی بالینی
- ثبت پیشنهادات بازنگری داروهای تجویز شده در صورت لزوم در پرونده بیمار یا سامانه اطلاعات بیمارستان
- بررسی نظریه متخصص داروسازی بالینی در پرونده بیمار و تایید/عدم تایید توسط پزشک معالج
- در مراکز فاقد متخصص داروساز بالینی، برای تحقق این استاندارد از طریق خرید خدمت، از متخصص داروسازی بالینی خارج از بیمارستان استفاده شود.